

Користење на вашиот NDIS план

1 > 2 > 3

КНИШКА 3 ОД 3

КНИШКА

3

Во оваа книшка:

- Објаснување на вашиот план
- Користење на вашиот план
- Преразгледување на вашиот план и напредок

Како да ја користите оваа книшка

Оваа книшка ќе ви помогне да го разберете вашиот план од Националната програма за осигурување при попреченост (National Disability Insurance Scheme - NDIS) и како да го користите финансирањето, организирате поддршка и услуги, и работите на остварувањето на вашите цели. Таа исто така ќе ви помогне да ги преразгледате вашите цели и ќе ве подготви за преразгледување на вашиот план.

Оваа книшка користете ја кога разговарате со вашиот координатор за рана интервенција во раното детство (Early Childhood Early Intervention - ECEI), координаторот во локалното подрачје (Local Area Coordinator - LAC) или со Националната агенција за осигурување при попреченост (National Disability Insurance Agency - NDIA) за вашиот NDIS план и како напредувате во поглед на вашите цели. Можете да ги запишете работите што добро функционираат во вашиот план и нештата кои можеби треба да се сменат. Исто така оваа книшка користете ја за да ги запишете вашите прашања, забелешки и идеи.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ ВО NDIS: Некои зборови што ги користиме кога зборуваме за NDIS може да се нови за вас, па ќе ги објасниме потаму.

Во оваа книшка примерите на забелешки или прашања се прикажани со **црвени букви**.

Ова е третата и последна книшка во оваа серија.

КНИШКА 1: Објаснување на NDIS

Во книшката 1:

- Информации за NDIS
- Одлучување дали да се поднесе барање за вклучување во NDIS
- Вклучување во NDIS

Вие ќе ги добиете книшките што ви требаат во текот на вашата соработка со NDIS или можете да ги преземете од интернет страницата на NDIS на www.ndis.gov.au

КНИШКА 2: Планирање

Книшката 2 опфаќа:

- Објаснување на поддршката што сега ја добивате и подготвување за вашиот состанок за планирање
- Присуство на состанокот за планирање заради подготвување на вашиот план
- Добивање на вашиот одобрен NDIS план

КНИШКА 3: Користење на вашиот NDIS план

Во книшката 3:

Разбирање што содржи вашиот план

- Дознајте што значат различните делови на вашиот NDIS план, кој може да ви помогне да започнете да го користите планот и како се управува со вашиот план.

Научете како да го користите вашиот план

- Научете како да почнете да го користите вашиот план за да ги постигнете вашите цели.
- Разберете на што можете да ги трошите вашите финансиски средства и како да најдете даватели на услуги (service providers). Книшката исто така ќе ве информира како можете да имате пристап до служби во заедницата и други владини служби, надвор од NDIS.

Избирање и управување со поддршка и услуги

- Користете ја оваа книшка за да почнете да избирате организации кои ќе ви даваат поддршка и услуги.
- Дознајте што да правите ако работите не одат како што треба или ако сакате да пробате друг давател на услуги.

Преразгледување на вашиот план и напредок

- Користете ја оваа книшка заради следење на вашите цели.
- Запишувајте што функционира добро во вашиот NDIS план и што би можело да се смени кога ќе се преразгледува вашиот план.
- Пред да истече важноста на секој план, треба да се подготвите за преразгледување на планот. Почнете да размислувате кои ви се целите и како вашиот план ви помага да ги постигнете. Можеби треба да размислите за целите што би сакале да ги постигнете во иднина или за услуги од служби во заедницата и други државни служби што може да ви требаат, ако повеќе не ви треба поддршка од NDIS.

Разбирање на вашиот NDIS план

Мојот NDIS број:

Датум на започнување на мојот план: / / Датум на завршување на мојот план: / /

Кој може да ви помогне да го почнете вашиот план?

Во зависност од вашата ситуација и потребите за поддршка, помош за да го започнете вашиот план може да ви даде едно од следните лица.

Координатор за рана интервенција во раното детство (Early Childhood Early Intervention - ECEI)

Семејствата и негувателите на деца на возраст до 6 години кои имаат NDIS план, ќе работат со ECEI координатор. ECEI координаторите имаат искуство во работата со деца со попреченост или задоцнет развој. ECEI пристапот на NDIS ги поддржува семејствата и негувателите да им помогнат на децата да ги развијат способностите потребни за учество во секојдневни активности и да ги постигнат нивните развојни етапи.

Координатор во локалното подрачје (LAC)

Повеќето учесници во NDIS постари од седум години ќе имаат LAC координатор кој ќе им помогне да ги разберат и користат нивните планови. Тоа вклучува покажување на корисниците како да го користат порталот myplace и нивно поврзување со финансирана поддршка. LAC координаторите им даваат поддршка на корисниците додека траат нивните планови, така што ќе можат да надгледуваат како плановите се спроведуваат и може редовно да го проверуваат напредокот.

ECEI координаторите и LAC координаторите доаѓаат од организации во вашата локална заедница, кои соработуваат со NDIA во спроведувањето на NDIS. Посетете ја веб страницата на NDIS за да најдете ECEI и LAC партнери во вашата област.

Координатор за поддршка

Ако во вашата област не се достапни ECEI или LAC партнери или ви треба повеќе помош за координирање на вашата поддршка и услуги, NDIA може во вашиот NDIS план да финансира координатор за поддршка (Support Coordinator). Координаторот за поддршка ќе ви помогне да станете посposобни во користењето на вашиот план за да ги остварите вашите цели, да живеете понезависно, да ги унапредите способностите и се вклучите во вашата заедница, и да се вработите.

Специјализираната координација на поддршката е повисок степен на координација на поддршката. Таа е за луѓето чија ситуација е посложена и на кои им треба специјализирана поддршка.

“

Со приспособувањето на мојата нова куќа и со помошта повторно да возам автомобил, NDIS ми помогна да бидам понезависен. Возењето многу ми значи. Исто така, тие ми помогнаа да се вратам во гимнастичка сала, што ќе ме доведе до мојата највисока цел - да бидам способен да одам многу повеќе, а не да зависам од инвалидска количка како сега.”

РОЈ, КОРИСНИК НА NDIS

Како вашиот ECEI координатор, LAC или координатор за поддршка може да ви помогне да го користите вашиот план

Вашиот ECEI координатор, LAC или координатор за поддршка ќе ви помогне да го почнете вашиот NDIS план.

Тие може да ви помогнат:

- Да го разберете вашиот план и кои видови на поддршка и услуги може да ги плаќате со вашето NDIS финансирање.
- Да дознаете што е обврска на други служби, како што се здравствениот или образовниот систем, или на владата на вашата држава или територија.
- Да се поврзете со служби во заедницата и други државни служби.
- Да најдете даватели на услуги кои ги задоволуваат вашите потреби и кои ќе ви помогнат да ги постигнете вашите цели.
- Со вашите даватели ќе ги спроведува договорите за услуги и ќе ги закажува услугите.
- Тие се лица за контакт ако имате прашања, проблеми или ако се смени нешто во вашиот живот.

Податоци за контакт на вашиот ECEI координатор, LAC или координатор за поддршка

Име:

Телефонски број:

Имејл адреса:

Адреса или локација на канцеларијата:

Разгледување на вашиот план

Вашиот план ќе биде достапен на порталот myplace на NDIS 24 часа по неговото одобрување. Исто така ќе добиете и отпечатена копија на вашиот план - или лично или по пошта во формат или јазик по ваш избор.

Што е myplace?

myplace е безбеден интернет портал на веб страницата myGov на Австралиската влада, на која вие или лице во кое имате доверба (застапник или претставник на дете) можете да имате пристап на вашите NDIS информации. Ако веќе имате myGov сметка за други државни служби, како што се Medicare, Австралиската даночна служба или Centrelink, истата myGov сметка може да ја користите и за NDIS.

Ќе добиете лозинка за активирање (activation code) што ќе ја користите кога првпат ќе се вклучите во порталот myplace. Важно е да се вклучите во myplace што е можно поскоро откако ќе ја добиете лозинката за активирање, бидејќи таа ќе престане да важи по 10 дена. Ако ви треба лозинка за активирање или таа престанала да важи, може да добиете нова јавувајќи се на NDIA на **1800 800 110** или на вашиот ECEI координатор или LAC.

Што може да правам на myplace?

- Да го видите вашиот сегашен план и претходните планови.
- Да ги проверите вашите податоци за контакт.
- Да видите пораки од NDIS.
- Да поднесете и да ги прегледате барањата за исплати.
- Да организирате и закажувате услуги.
- Да снимите (upload) документи, вклучувајќи процени или договори за услуги.
- Да го споделите вашиот план, или негови делови, со вашите даватели на услуги.
- Да најдете даватели на услуги.

За подетални упатства за користењето на myplace, видете на **NDIS myplace participant portal: Step-by-step guide** (Порталот myplace за корисници на NDIS: Водич чекор по чекор) на веб страницата на NDIS.

Што содржи вашиот план?

Основа за вашиот NDIS план ќе биде разговорот што сте го имале на состанокот за планирање. Во вашиот план ќе бидат вклучени следните информации:

Информации за вас

Во ова поглавје се вклучени основни информации за вашата попреченост, вашите секојдневни активности, каде живеете, со кого живеете или кој се грижи за вас.

Роднини и пријатели

Во ова поглавје се вклучени информации за поддршката што ја добивате од семејството и пријателите, што не е финансирана, но која ќе ви помогне да работите на постигнувањето на вашите цели.

Услуги и групи во заедницата

Во ова поглавје се вклучени информации за услугите и поддршката што се финансираат и добиваат од служби во заедницата или други државни служби, како што се групи за поддршка, здравствени центри, библиотеки и јавен превоз.

Вашите цели

Во ова поглавје се вклучени целите што како дел од вашиот план сакате да ги постигнете сега и долгорочните цели што сакате да ги постигнете во животот. Поставувањето на одредена цел или цели е важен дел од NDIS и секоја од поддршките и услугите што ги добивате треба да ви помогнат да ги постигнете целите наведени во вашиот NDIS план.

Финансирана поддршка

Ова поглавје ви кажува колку пари ви се доделени за секоја категорија на поддршка и за што се тие наменети. Може да се случи за сите категории на поддршка да нема финансиски средства во вашиот план. Некои луѓе може да имаат една или две финансирани категории, а други да имаат повеќе. Тоа ќе зависи од вашите индивидуални потреби и може да се менува од еден до друг план врз основа на поддршката и услугите што ви требаат.

Вашето финансирање се базира на тоа што е **разумно и неопходно** за вашите потреби, покрај поддршката што ја дава семејството, пријателите и други служби во заедницата и државни служби, за да живеете свој живот и ги постигнете вашите цели.

Вашето NDIS финансирање **мора** да го користите само за поддршка и услуги што се во врска со вашата попреченост и кои ќе ви помогнат да ги остварите целите наведени во вашиот NDIS план.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ ВО NDIS:

Разумно и неопходно

„Разумно“ значи нешто што е правилно, а „неопходно“ значи нешто што му е потребно на некое лице. NDIS финансира поддршка и услуги во врска со попреченоста на некое лице, за да му помогне да ги оствари неговите цели.

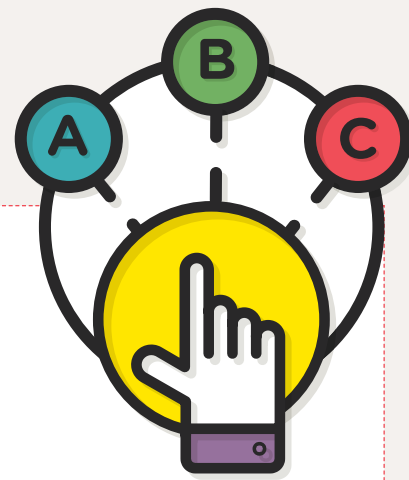
“

“Една од моите главни поддршки ја добивам од мојот ерготерапевт (occupational therapist). Затоа таму се обидувам да ги постигнам моите цели да станам посамостојна и да најдам работа и слично. Исто така имам мој логопед (speech pathologist) за да научам како појасно да комуницирам и разговарам.”

КИРА, КОРИСНИК НА NDIS

Буџети за поддршка

Постојат три вида буџети за поддршка (support budgets) што може да бидат финансирани во вашиот NDIS план:

- Буџет за основна поддршка (Core Supports budget)
- Буџет за поддршка за развивање на способности (Capacity Building Supports budget)
- Буџет за големи поддршки (Capital Supports budget)

Буџет за основна поддршка

Основната поддршка (Core Supports) ви помага за вашите секојдневни активности, вашите сегашни потреби во врска со попреченоста и за да ги постигнете вашите цели.

Вашиот буџет за основна поддршка е најфлексибилен и, во мнозинството случаи, вашето финансирање може да го користите за секоја од следните четири категории на поддршка. Меѓутоа, има случаи кога нема флексибилност во вашето финансирање, особено во финансирањето на превозот.

ВО ВАШИОТ ПЛАН	НА ПОРТАЛОТ MYPLACE	ОПИС
Помош во секојдневниот живот	Дневни активности	На пример, помош околу секојдневните потреби, чистење на домот и/или одржување на дворот.
Потрошни производи (Consumables)	Потрошни производи	Секојдневни нешта што може да ви се потребни. На пример, влошки или технолошка опрема со ниска цена и помагала за подобрување на вашата независност и/или подвижност.
Помош за учествување во социјални групи и во заедницата	Учествување во социјални активности, активности во заедницата и граѓански активности	На пример, работник за поддршка кој ќе ви помага да учествувате во социјални и други активности во заедницата.
Превоз	Превоз	Тоа е поддршка што ви помага за превозот до работа или други места, што ќе помогне да ги остварите целите во вашиот план. Како ќе го трошите фондот за превоз и начинот како тој ќе ви се плаќа (однапред или во редовни исплати) е различен за секој поединец. Вашиот LAC или NDIA планер ќе ви објасни како може да го користите овој буџет.

ШАРЛОТА

СЛУЧАЈ

Целите на Шарлота се да научи да биде понезависна во секојдневниот живот и да најде пријатели. Таа има средства во нејзиниот буџет за основна поддршка наменети да ѝ помогнат за работи како што се да се облечува и да готви јадење.

Со текот на времето Шарлота се почувствува сигурна дека може да ја намали поддршката што ѝ е потребна наутро за да се облече и да си приготви појадок. Бидејќи буџетот за основна поддршка на Шарлота е флексибилен, таа одлучи да го намали износот за индивидуалната поддршка наутро и тие средства да ги користи за учество во групна активност на рекреативно пливање еднаш неделно.

Буџет за поддршка за развивање на способности

Поддршката за развивање на способности помага да се зголемат вашата независност и способности, заради постигнување на вашите долгорочни цели.

За разлика од вашиот буџет за основна поддршка, вашиот буџет за поддршка за развивање на способности не може да се префрла од една категорија на поддршка во друга. Финансирањето може да се користи само за купување на одобрена индивидуална поддршка што спаѓа во категоријата на развивање на способности. Категориите на поддршката за развивање на способности се:

ВО ВАШИОТ ПЛАН	НА ПОРТАЛОТ MYPLACE	ОПИС
Координација на поддршката	Координација на поддршката	Ова е фиксен износ за координатор за поддршка, кој ќе ви помогне да го користите вашиот план.
Подобрување на условите за живеење	Развивање на способноста за живеење дома	Поддршка за да најдете соодветно место за живеење и да го задржите.
Зголемување на учеството во социјални и активности во заедницата	Развивање на способноста за учествување во социјални активности, активности во заедницата и граѓански активности	Развој и обука за подобрување на вашите способности, за да можете да учествувате во активности во заедницата, како и во социјални и рекреативни активности.
Наоѓање на работа и нејзино задржување	Развивање на способноста за вработување	Ова може да вклучува поддршка за вработување, обука и процени кои ќе ви помогнат да најдете работа и да ја задржите, како што е поддршката за вработување на лица после завршено школување (School Leaver Employment Supports - SLES).
Подобрување на односите со други	Развивање на способноста за односи со други луѓе	Оваа поддршка ќе ви помогне да развиете позитивно однесување и да соработувате со други лица.
Подобрување на здравјето и добросостојбата	Развивање на способноста за подобрување на здравјето и добросостојбата	Вклучувајќи совети за физички вежби или за исхраната за да се справувате со вашата попреченост. NDIS не финансира членување во гимнастички сали.
Подобрување во учењето	Развивање на способноста за учење во текот на целиот живот	Примерите вклучуваат обука, советување и помош чија цел се, по завршувањето на училиштето, да продолжите со образованието, на факултет или во TAFE.
Подобар избор на начинот на живеење	Развивање на способноста при избор и контрола	Управување со план за да ви помогне во управувањето со вашиот план, финансиските средства и плаќањето на услугите.
Подобрување на секојдневниот живот	Развивање на способноста за изведување на секојдневни активности	Процена, обука или терапија заради развивање на вашите способности, независност и учество во заедницата. Овие услуги се даваат во групи или поединечно.

Буџет за големи поддршки

Големите поддршки вклучуваат поскапа технологија за помош (assistive technology), приспособување на опрема и на дом или возило, и финансирање на еднократни купувања што може да ви се потребни (вклучувајќи специјализирано сместување поради попреченост).

Важно е да се запамети дека средствата од буџетот за големи поддршки може да се користат само за конкретна цел и не можат да се користат за плаќање на нешто друго. Буџетот за големи поддршки има две категории на поддршка:

ВО ВАШИОТ ПЛАН	НА ПОРТАЛОТ MYPLACE	ОПИС
Технологија за помош (Assistive Technology)	Технологија за помош (Assistive Technology)	Ова вклучува опрема за подвижност, лична нега, комуницирање и рекреативни работи, како што се инвалидски колички или модификации на возило.
Преправки во домот	Преправки во домот	Преправки во домот како што е поставување на ракофатка (hand rail) во бања, или специјализирано сместување при попреченост (Specialist Disability Accommodation) за корисници на кои им е потребно специјално сместување поради нивната попреченост.

Други информации во вашиот план

Наведена поддршка - нефлексибилна

Сите услуги наведени како 'stated supports' („наведена поддршка“) не се флексибилни. Тоа значи дека финансирањето е доделено за конкретна поддршка или услуга, и тие средства не можете да го користите за нешто друго. „Наведената поддршка“ не можете да ја замените за ниедна друга поддршка.

'In-kind' поддршка – претходно платена

Ако во вашиот план има поддршка која е заведена како 'in-kind', тоа значи дека услугата веќе ја платила федералната или владата на вашата држава или територија. Вие мора да го користите тој давател на услуги, бидејќи тој веќе е платен за нив и ќе ги даде сите услуги што се нарачани. Тоа значи дека не можете да избирате давател на таа услуга, но ако ве загрижува користењето на некој конкретен „in-kind“ давател, тоа треба да му го кажете на вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер.

Бидејќи NDIS продолжува да се шири низ Австралија, се очекува „in-kind“ поддршката постепено да биде укинувана и вие ќе имате избор и контрола кои даватели на услуги ќе ги користите.

Потребна процена на чинењето

Таму каде што е наведено 'quote required' („потребна процена на чинењето“), пред вашиот план да добие финансирање ќе бидат потребни дополнителни информации, како што се процена на цената и/или специјалистички извештаи.

Јазична поддршка (која не е во врска со попреченост)

Јазичната поддршка за корисниците, кога англискиот не е нивен претпочитан јазик, не е финансирана во вашиот NDIS план. Вашиот NDIS давател на услуги ќе ангажира и плати преведувач за разговор лице-во-лице или преку телефон, за да ви помогне да ја користите поддршката од вашиот план.

Ако не сте задоволни со вашето финансирање

Вие имате право да побарате од NDIA **внатрешно преразгледување** (internal review) на вашиот план. Вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA може да ви објасни како да го сторите тоа и може да ве доведе во врска со застапници кои може да ви помогнат во тој процес.

Кога го преразгледува планот на некој учесник, NDIA ќе ги земе предвид сите финансирани поддршки во планот, а не само една од нив. Тоа помага да се обезбеди да нема празнини во планот. За да дознаете повеќе како да побарате преразгледување на вашиот план, јавете се на вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA. Ако сте побарале преразгледување, додека ја чекате одлуката можете да го користите вашиот план.

Ако не сте задоволни со внатрешното преразгледување, може да поднесете барање за преразгледување до Трибуналот за административни жалби (Administrative Appeals Tribunal - AAT), што е независен од NDIA. Вие не можете да побарате од AAT да преразгледа некоја одлука на NDIA пред NDIA да направи внатрешно преразгледување.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ ВО NDIS:

Внатрешно преразгледување

Тоа е преразгледување на некоја одлука на NDIA. Службеникот на NDIA кој ја преразгледува одлуката, не бил вклучен во донесувањето на поранешната одлука. Тој или таа може да сака да разговара директно со вас како дел од овој процес.

Управување со вашето NDIS финансирање

За време на вашиот разговор за планирање, веќе сте кажале како сакате да управувате со финансиите на вашиот план заради плаќање за поддршката и услугите. За преглед на различните начини на кои може да се управува со вашите финансиски средства, видете во **Книшката 2 - Планирање**. Ако не се сеќавате на кој начин се управува со вашиот план, тоа е наведено во вашиот план или прашајте го вашиот LAC, ECEI координатор или NDIA.

Постојат три различни начини на управување со вашиот план:

- 1. Самостојно управување** – NDIA ви плаќа вам, за вие самите да им плаќате директно на вашите даватели на услуги.
- 2. Планско управување** – NDIA во вашиот план ќе уплатува средства за плаќање на менаџер за планирање (Plan Manager), кој наместо вас ќе им плаќа на давателите на услуги.
- 3. Управување од страна на NDIA** – Наместо вас, NDIA ќе им плаќа на вашите даватели на услуги.

Кога ќе го имате вашиот план, може да имате повеќе прашања за тоа како функционираат различните начини на управување со финансирањето. Вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA може да одговори на вашите прашања, да ви помогне ако има некој проблем или да соработува со вас ако сакате да направите промени во управувањето со вашиот план.

Запомнете, без оглед на кој начин се управува со вашите средства, вие и натаму имате избор и контрола за да обезбедите дека дадените услуги ви помагаат и се во рамките на вашиот буџет. Дури и ако со вашето финансирање управуваат NDIA или менаџер за планирање, вие треба редовно да ги проверувате порталот myplace и вашето финансирање, за да бидете сигурни дека вашиот буџет е во ред.

Користење на вашиот план

На што можете да ги трошите вашите финансиски средства?

Земете ги предвид следните работи кога одлучувате што да купите со вашите средства од NDIS:

Прашање	Да/Не
1. Дали поддршката или услугата ќе ви помогне да ги постигнете целите наведени во вашиот NDIS план?	
2. Дали цената на поддршката или услугата е разумна и дали е најисплатлива во однос на други видови поддршка?	
3. Дали со вашиот одобрен NDIS буџет можете да си ја дозволите таа поддршка или услуга? Внимавајте, вашите средства треба да траат за целиот период на вашиот план.	
4. Дали таа поддршка или услуга ќе помогне да го подобрите начинот на кој се поврзувате со вашата локална заедница и дали ќе ги подобри вашите односи со семејството и пријателите? Тоа не треба да биде замена за поддршката што обично би ја добивале од семејството, пријателите и во вашата заедница.	
5. Дали таа поддршка или услуга е нешто што би можеле да го финансираат други државни служби? На пример, забарските, здравствените или болничките услуги, образованието, сместувањето и јавниот превоз ги обезбедуваат други државни служби. Запомнете, сите заедници треба да имаат објекти и активности кои се сеопфатни и достапни за луѓето со попреченост.	
6. Дали поддршката или услугата ви помага да учествувате во активности со пријателите и други членови на вашата заедница, или ви помага да најдете или да ја задржите работата?	
7. Дали тоа е безбедно? Вашата поддршка и услуги не треба да ве доведат во никаква опасност или да доведат во ризик други луѓе.	

Од кого може да купувате услуги?

Вие имате избор и контрола за тоа која поддршка и услуги ви се потребни за да ги постигнете вашите цели, каде и кога ви се даваат и кој ги дава. Некои корисници бараат од роднини и пријатели да им помогнат да ги донесат тие одлуки, додека други може да побараат помош од нивниот ECEI координатор, LAC координатор или координатор за поддршка.

Што е давател на услуги?

Давател на услуги (service provider) е лице, бизнис или организација која дава финансирани услуги. Давателите на услуги имаат искуство и знаења во различни подрачја, па затоа е важно да се утврди што сакате и да се најдат даватели кои се соодветни за вас. Даватели може да бидат големи компании, добротворни организации, мали непрофитни организации, индивидуални занаетчији или кој и да е друг вид на бизнис.

Давателите што се регистрирани се викаат „даватели на услуги регистрирани во NDIS“ (“NDIS registered providers”) и ги исполнуваат владините стандарди за квалитет и безбедност.

Ако со вашето NDIS финансирање управува NDIA, за добивање услуги може да користите само даватели на услуги регистрирани во NDIS. Ако со години сте работеле со некој работник за поддршка или давател на услуги кој не е регистриран во NDIS, поттикнете го да се регистрира за да можете да продолжите да работите со него користејќи го вашето NDIS финансирање.

Корисниците кои самите управуваат со средствата од NDIS или со тие средства управува менаџер за планирање, може да користат и даватели на услуги регистрирани во NDIS и нерегистрирани даватели.

Избирање и управување со вашите услуги

Како да најдете даватели на услуги?

Откако сте ги утврдиле видовите на услуги што може да ви помогнат да ги постигнете вашите цели, време е да дознаете повеќе за давателите во вашата околина и дали тие ви одговараат. Вашиот ECEI координатор, LAC или координатор за поддршка исто така може да ви помогне. Даватели регистрирани во NDIS може да побарате со Provider Finder (пребарувач на даватели) на порталот myplace.

Даватели на услуги исто така може да побарате на интернет, да прочитате коментари, да побарате совет од пријатели или роднини и да разговарате со различни даватели, или лично или преку телефон, пред да прифатите да работите со нив.

Ако не можете да најдете даватели на услуги во вашата област

Бидејќи NDIS е нов систем, може да земе време нови даватели на услуги да се појават во вашата област, особено во селските или оддалечените места. Ако во местото каде што живеете нема многу даватели на услуги, може да размислите за други луѓе или бизниси во вашата област кои би можеле да ви дадат поддршка.

Ако имате тешкотии да најдете даватели на услуги, вашиот ECEI координатор или LAC ќе можат да ви помогнат или во вашиот NDIS план може да биде вклучен координатор за поддршка за да ви помогне да најдете услуги што ќе помогнат да ги постигнете вашите цели.

Како да ги изберете давателите на услугите за вас?

Вие можеби веќе сте користеле некои даватели на услуги пред да се вклучите во NDIS и може да одберете пак да работите со нив. Исто така, кога ќе станете корисник на NDIS, може да сакате да пробате нови даватели.

Кога ќе проценувате некој давател на услуги, разговарајте со него или неа за вашите цели и како тие може да помогнат во нивното остварување. Еве неколку прашања што може да им ги поставите:

- Дали сте давател на услуги регистриран во NDIS?
- Како ќе ми помогнете да ги постигнам моите цели?
- Колку чинат вашите услуги?
- Може ли да избирам персонал што ќе работи со мене?
- Дали можете да ми давате услуги во време што ми одговара?
- Како можам да поднесам жалба или да разрешам проблем околу плаќањето?

Споделување на вашиот план

Вие никому не мора да му дадете копија на вашиот NDIS план. Дали други ќе можат да го видат планот е ваш избор.

Ако сакате, преку порталот myplace вие можете да го покажете целиот ваш план или само еден негов дел на вашите даватели на услуги. Вие може да сакате да ги споделите информациите за вас и за вашите планови, за тие да знаат што сакате да постигнете и како сакате тие да ви помогнат.

Давателите на услуги регистрирани во NDIS мора да ги применуваат правилата за приватност и не треба да ги споделуваат вашите лични податоци со никого без ваша дозвола. Ако ве загрижува нешто во врска со вашата приватност, разговарајте со давателот за неговите принципи и правила за приватност.

СЛУЧАЈ

АХМЕД

Ахмед живее во едно гратче во внатрешноста и користи менаџер за планирање кој управува со неговото NDIS финансирање. На Ахмед му треба поддршка да стане од кревет, да се искапе и да се подготви за денот.

Во гратчето нема организации за поддршка на лица со попреченост, но Ахмед познава една локална жена, Бренда, која има нејзин бизнис за поддршка на постари луѓе. Иако таа не е давател на услуги регистриран во NDIS, Бренда има соодветни способности да му помогне на Ахмед и тој е задоволен со нивното користење. Ахмед и Бренда се согласиле дека таа ќе може секое утро да му помага на Ахмед по два часа.

Менаџерот за планирање на Ахмед составил писмен договор за услуги со Бренда, во кој е наведена помошта што му е потребна на Ахмед за да ги постигне неговите цели, сатницата (hourly rate) што Ахмед ќе ја плаќа за дадената услуга и условите на плаќање.

Наоѓање на давател соодветен на вашите потреби

Користете ја оваа страница да ги запишете давателите на услуги со кои би сакале да работите.

Моја цел	Потребна поддршка	Што барате од давателот на услуги?	Кој би можел да ви ја даде таа услуга?
На пример: Сакам да најдам работа кога ќе го завршам училиштето.	Сакам да научам како да си го организирам времето, да ја зголемам самодовербата, да подготвам апликации за работа и да се подготвам за интервјуа.	Да биде некој со искуство во работата со луѓе како мене. Би сакал да работам со давател до кој може лесно да се дојде со јавен превоз.	ABC Recruitment

Правење на договор за услуги

Откако сте ги одбрале вашите даватели, треба да направите пишан договор како вашата поддршка и услуги ќе бидат дадени и платени. Тоа се вика договор за услуги (service agreement).

Со правењето на пишан договор ќе биде јасно што ќе ви биде дадено и е корисно во случај да имате некој проблем за кој треба да се разговара.

Добро е да имате договор за услуги со секој од вашите даватели.

Договорите за услуги може да вклучуваат информации како што се:

- Која поддршка или услуга давателот се согласил да ја даде.
- Цената на поддршката или услугата.
- Како, кога и каде би сакале поддршката или услугата да ви биде дадена.
- Колку долго поддршката или услугата треба да ви биде дадена.
- Кога и како вашиот договор за услуги ќе биде преразгледан.
- Како ќе бидат решавани проблемите или прашањата што може да се појават.
- Вашите обврски според договорот за услуги – на пример, да го известите вашиот давател ако не можете да дојдете на закажана средба.
- Правилата на давателот во поглед на откажување на услугите.
- Обврските на вашиот давател – на пример, соработка со вас заради правилно давање на поддршката или услугата.
- Како вие или вашиот давател можете да го смените или откажете договорот за услуги.

Вашиот давател може да има негов стандарден договор за услуги што вие може да сакате да го користите, или вие можете да направите свој договор.

Внимавајте вие или вашиот **застапник** (nominee) внимателно да го прочитате договорот за услуги пред да го потпишете и негова копија чувајте на сигурно место.

Цени

Во NDIS Price Guide (водичот за цени) NDIA ги одредува максималните цели што давателите регистрирани во NDIS може да ги наплатуваат. Водичот може да се најде на веб страницата на NDIS на www.ndis.gov.au.

Давателите на услуги регистрирани во NDIS може да наплатуваат помалку од наведената цена, но не повеќе од максималната цена, освен во случај на корисници кои самите управуваат со нивниот план, кои може да одберат да платат повеќе.

Вие може со вашиот давател да преговарате за цената што ќе ја платите за некоја услуга и таа треба да биде договорена и запишана во вашиот договор за услуги. NDIA ги ажурира цените на 1 јули секоја година и ги објавува на интернет страницата на NDIS.

Ако вие самите управувате со вашите NDIS финансиски средства, може со вашите даватели да преговарате за цената на договорената услуга.

За финансиските средства со кои се управува преку NDIA или менаџер за планирање, давателите регистрирани во NDIS не можат да наплатуваат повеќе од цените наведени во водичот за цени на NDIS.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ ВО NDIS:

Застапник (Nominee)

Некој кој го претставува корисникот на NDIS.

Тие се законски овластени да делува и одлучува во име на корисникот на NDIS.

“

“Јас сум многу посреќна дома, вежбам зборување и одење, и оптимист сум дека сè ќе дојде на свое место. Ми се допаѓа тоа што можам да избирам што да правам и кога сакам. Јас сакам да бидам независна, повторно да живеам како некогаш.”

КИРБИ, УЧЕСНИК ВО NDIS

Започнување со добивање на поддршката и услугите

Откако сте утврдиле која поддршка и услуги ви се потребни и сте одбрале кој ќе ви ги дава, последен чекор е да се направи резервација на услугите кај вашите даватели регистрирани во NDIS. Тој чекор не е потребен ако користите нерегистрирани даватели или самите управувате со вашите финансиски средства.

Резервирање на услуги од даватели регистрирани во NDIS

Резервирањето на услуги (service bookings) се користи заради издвојување на финансиските средства за давателот регистриран во NDIS, за да се плати поддршката или услугата што ќе ја дава. Резервирањето на услуги не е исто што и договор за услуги (service agreement). Давателите поднесуваат барање за исплата врз основа на резервираната услуга наведена на порталот myplace. Резервацијата на услугата ќе покаже кој вид на поддршка треба да се даде, нејзиното времетраење и издвојување на финансиски средства за плаќање на поддршката или услугата. Резервирањето на услуги може да го направите вие, вашиот застапник или давателот регистриран во NDIS на порталот myplace.

Ако самите управувате со вашите NDIS финансиски средства

Вие не треба да правите резервација на услугите, бидејќи директно им плаќате на вашите даватели на услуги.

Ако со вашите NDIS финансиски средства се управува со план

Вашиот менаџер за планирање ќе направи една резервација на услуги на порталот myplace, што на менаџерот за планирање ќе му овозможи да побарува исплати за сите услуги и поддршка наведени во вашиот план. Во тој случај и регистрираните даватели со NDIS и нерегистрираните даватели може да бидат вклучени во резервирањето на услуги.

Ако со вашите NDIS средства управува NDIA

Ќе треба на вашите даватели на услуги регистрирани во NDIS да им го дадете вашиот NDIS број и важните области на поддршка за кои сте финансирани, за давателите да можат да примаат уплати. Вие треба да имате направено резервација на услугите, за вашиот давател да може да побарува исплати преку порталот myplace.

Промена на резервација на услуги

Резервацијата на услуга може да се промени само на порталот myplace и тоа пред последниот датум на резервацијата на услугата.

Откажување на резервација на услуги

Резервацијата на услуги може да ја откажете на порталот myplace пред последниот датум на резервацијата на услуги. Кога резервацијата на услугата е откажана, сите непотрошени пари наменети за таа услуга ќе бидат вратени во вашиот буџет.

Плаќање на вашите услуги

Услугите се плаќаат преку порталот myplace. Процесот е различен во зависност од тоа како се управува со вашите финансиски средства.

Ако самите управувате со вашите NDIS финансиски средства

Како корисник кој самиот управува со средствата, вие имате посебни улоги и обврски кога плаќате за вашите услуги. Имате два начина за плаќање на вашите даватели на услуги користејќи ги вашите NDIS финансиски средства:

1. Вие можете да преговарате со давателите на услуги да ги плаќате нивните фактури (invoices) обично во рок од 7 до 30 дена (тоа може да стои во договорот за услуги). Откако ќе добиете фактура, вие можете да поднесете барање за исплата (payment request) преку порталот myplace, за префрлување на парите од вашите NDIS финансиски средства на вашата назначена сметка во банка.
2. Вие може најнапред да му платите на давателот на услуги, а потоа преку порталот myplace да поднесете барање за префрлување на пари од вашите NDIS финансиски средства на вашата назначена сметка во банка и така платените пари да ви бидат надоместени.

Треба да водите евиденција за вашите плаќања.

Повеќе информации за плаќањето за услуги како корисник кој самиот управува со NDIS финансиски средства може да се најдат во **Водичот за самоуправување со NDIS финансиски средства (NDIS Guide to Self-Management)**.

Ако со вашите NDIS финансиски средства се управува со план

Вашиот менаџер за план ќе ги плаќа вашите услуги наместо вас и ќе води евиденција за плаќањата.

Ако со вашите NDIS финансиски средства управува NDIA

Вашите даватели регистрирани во NDIS ќе поднесат барања за плаќање преку резервациите на услуги на порталот myplace. За да го стори тоа, вашиот давател ќе треба да го има вашиот NDIS број, датумот на раѓање и презимето.

Водење сметка за вашиот план

Вие треба често да проверувате колку NDIS финансиски средства ви преостанале. Може да проверите на порталот myplace во „Мојот буџет за поддршка“ (My Support Budget) за да видите колку пари сте потрошиле и колку ви преостанале.

За да се осигурате и да знаете колку сте потрошиле од вашите NDIS финансиски средства, водете евиденција за услугите што ги добивате или барајте од вашиот давател редовно да ви дава копии од неговата евиденција на услуги. Внимавајте, вашите средства треба да траат за целиот период на вашиот план.

Ако вие самите управувате со вашите NDIS финансиски средства, треба пет години да ги чувате сите фактури и сметкопотврди, како и банковните извештаи (statements) на вашата назначена сметка во банка. NDIA може да побара да ја провери вашата евиденција во секое време, па затоа е важно да ја чувате средена, за да можете да покажете дека вашите NDIS финансиски средства сте ги потрошиле за поддршка што ви помага да ги постигнете целите наведени во вашиот план. За вашите обврски како корисник кој самиот управува со NDIS финансиски средства, прочитајте повеќе во **Водичот на NDIS за самоуправување со финансиските средства (NDIS Guide to Self-Management)**.

Давателите на услуги не треба да бараат плаќање на услуги што не ги дале. Ако тоа се случи, јавете се на вашиот давател на услуги и обидете се да го решите прашањето директно со нив. Ако не сте задоволни со резултатот, јавете се на вашиот ECEI координатор, LAC координатор, координаторот за поддршка или на NDIA.

Ако до крајот на вашиот план не сте ги потрошиле сите финансиски средства, тие:

- нема да бидат префрлени во вашиот следен план, или
- нема да бидат „одбиени“ од вашиот следен план.

Сите промени во вашите следни NDIS планови ќе бидат врз основа на тоа што е разумно и неопходно за вашите потреби, земајќи ги предвид целите што досега сте ги постигнале и колку се подобриле вашите способности и самостојност.

Што да правам ако не сум задоволен со поддршката или услугата што ја добивам?

Ако не сте задоволни со поддршката или услугата што ја добивате, може прво да разговарате со вашиот давател на услуги. Можете да побарате од неког во кого имате доверба, или независен застапник, да ви помогне. Ако прашањето не е решено, разговарајте со вашиот ECEI координатор, LAC координатор, координатор за поддршка или со NDIA.

Вие може да ги смените давателите на услуги ако и натаму не сте задоволни, ако повеќе не ви требаат нивните услуги или ако има некој друг давател на услуги со кого повеќе сакате да работите.

Во повеќето случаи кога менувате или престанувате да работите со некој давател, вие ќе треба да се договорите кога ќе престанете да користите услуги од нив и тоа треба да стои во вашиот договор за услуги.

Што да правам ако нешто се смени за време на мојот план?

Важно е на вашиот ECEI координатор, LAC координатор, координатор за поддршка или на NDIA да им кажете за секој голем настан или промена на околности што може да влијаат на вашиот план, како што се:

- промени на вашите потреби во врска со попреченоста
- значајни промени во вашата нега или поддршка што ги добивате од семејството или пријателите
- промени во вашата домашна состојба, како што се каде живеете, дали живеете со нови луѓе, се селите во странство или во старски дом.
- промени во вашата работа или дека барате работа, или
- ако сте добиле или барате отштета за несреќа или болест во врска со вашата попреченост.

Промена на околности не мора да значи дека вашиот план ќе биде преразгледан или сменет, но важно е да му јавете на вашиот ECEI координатор, LAC координатор, координатор за поддршка или NDIA за важни промени во вашиот живот, со цел вашиот план да ги задоволува вашите актуелни потреби.

Ако дојде до некоја промена што навистина влијае врз вашите потреби или поддршка наведени во вашиот план, треба да пополните еден образец за промена на околности (change of circumstances form), што може да се преземе од веб страницата на NDIS, или јавете се на NDIA.

Преразгледување на вашиот план и цели

Преразгледување на планови на корисници на NDIS

Пред вашиот план да заврши, ќе бидете повикани на разговор за преразгледување на вашиот план.

Преразгледувањето на вашиот план ќе се изврши со разговор лично или преку телефон, во зависност од тоа како сакате вие. Во преразгледувањето на вашиот план можете да вклучите роднина, пријател, застапник или некое друго лице. Преразгледувањето на вашиот прв план обично се прави 12 месеци откако почнал планот. За идните планови може да ви биде предложен план кој ќе трае 24 месеци, ако е малку веројатно дека вашите потреби ќе се сменат.

Преразгледување на план за деца

Цел на раното интервенирање е да се намали влијанието на попреченоста или задоцнетиот развој на лицето врз неговиот секојдневен живот, со давање поддршка што е можно порано. Ако вашето дете добива помош преку Рана интервенција во раното детство (Early Childhood Early Intervention - ECEI), преразгледувањето обично ќе биде со ECEI координаторот на вашето дете.

Учеството на вашето дете во NDIS ќе биде проценувано при секое преразгледување на планот. Времето на преразгледувањето ќе зависи од потребите на вашето дете. Тоа е за да се провери дали ECEI поддршката е ефикасна и му помага на вашето дете. Ако развојот на вашето дете се подобрил и тоа ги постигнало неговите цели, може повеќе да не му треба поддршка од NDIS.

Пред вашето дете да наполни седум години, вашиот ECEI координатор исто така ќе разгледа што на вашето дете може да му треба во иднина. Ако детето претходно немало NDIS план, ECEI координаторот ќе разгледа дали тоа би можело да ги исполнува условите да стане корисник на NDIS, со цел да добие NDIS план.

Други информации што ви се потребни на состанокот за преразгледување на вашиот план

На состанокот за преразгледување на вашиот план може да ви требаат проценки или извештаи од некои од вашите даватели на услуги. Тоа е за да се покаже колку поддршката и услугите ви помагаат да ги постигнете вашите цели. Тие извештаи исто така може да содржат препораки за поддршка и услуги што би можеле да ви бидат потребни во иднина. Вашиот ECEI координатор, LAC координатор или NDIA ќе разговараат со вас за тоа.

Извештаи што треба да ги доставам

На пример: Извештај за напредок (progress report) од мојот ерготерапевт (occupational therapist).

Подготовка за преразгледување на вашиот план

Преразгледувањето на вашиот план е можност да се провери дали поддршката и услугите ви помагаат да ги постигнете вашите цели. Важно е вашиот NDIS план и финансирање да продолжат да ви користат и да се приспособуваат на можни промени во вашиот живот и цели.

Размислете:

- Што работело добро во вашиот план.
- Што не било добро.
- Дали сте ги постигнале вашите цели или сте направиле напредок за да ги постигнете.
- На кои цели треба да продолжите да работите и кои цели би требало да ги смените.
- Кој може да ви помогне да ги постигнете вашите цели.
- Дали во иднина ќе ви треба поддршка од NDIS.
- Дали сакате да смените како се управува со сите или со некои од вашите финансирања на планот.

Не треба да изберете нови цели при секое преразгледување на планот, но вашиот план, поддршка и услуги треба да ви помогнат да напредувате, да научите нови нешта и, на крај, да ги постигнете вашите долгорочни цели.

Вашиот план може да се смени со време

Како што е опишано во **Книшка 1 – Објаснување на NDIS**, NDIS има за цел да ги зголеми способностите и самостојноста на некое лице за тоа да има подобар живот. Во текот на периодот што поминува додека се трудите да ги постигнете вашите цели и кога сте ги постигнале, количеството на поддршка што ја добивате веројатно ќе се смени.

Ако некоја услуга, поддршка за рана интервенција или технологија за помош (assistive technology) ја зголемила вашата самостојност и ја намалила вашата потреба од дополнителна поддршка, може да ви треба помалку финансирање или повеќе воопшто да не ви треба финансирање преку NDIS план.

Тоа значи дека можеби не ви треба NDIS финансирање сега, но може да ни се јавите пак во иднина ако е потребно.

Луѓето кои имаат попреченост со епизоди (попреченост со која влијанието врз секојдневниот живот се менува) можат исто така да видат дека нивото на нивното NDIS финансирање со текот на времето се менува, како што се менува нивната попреченост.

“

“За мене најдобрата работа во врска во NDIS е што ми овозможува да направам позитивни промени во животот на некое дете и на неговото семејство.”

**ЏОАНА БАТФИЛД, ДАВАТЕЛ
РЕГИСТРИРАН ВО NDIS**

Работи за кои треба да се разговара на преразгледувањето на вашиот план

Што добро функционираше во вашиот план? Кои цели ги постигнавте?

На пример: Добив помош да правам работи низ дома, како што се перењето, сушењето и помош околу туширање.

На пример: Ја завршив обуката за подготовки за работа и сега сум спремна да барам работа.

Што не одеше добро?

На пример: Чувствувам дека ми треба повеќе помош да најдам работа. Наоѓањето работа е долгорочна цел во мојот план.

На пример: Мојот давател на услуги постојано ги менува луѓето што ми даваат поддршка.

Кои прашања имате за тоа како се управува со вашиот план? Дали сакате да се смени начинот на кој се управува со вашите финансиски средства?

На пример: Мислам дека можам да управувам со дел од мојот план, но не со целиот. Би сакал да разговарам за тоа на следното преразгледување на мојот план.

Кои се вашите нови цели во следниот план?

На пример: Сакам да станам понезависна и да се вратам на работа.

Ваши белешки и прашања

На пример: Мојот син би сакал да почне да се занимава со спорт, но јас не сум сигурен што е соодветно за него и неговата попреченост. Кои се можностите на тоа поле?

На пример: Како мојот план да го споделам со давателите на услуги?

1

2

3

Што се случува натаму?

Вие ги исполните условите за финансирање преку NDIS.

Вие имате одобрен NDIS план и знаете на што можете да ги потрошите вашите финансиски средства.

Сте ги одбрале давателите на услуги што ви одговараат и знаете што да правите ако работите не одат како што треба.

Знаете кои служби во заедницата и други државни служби се на располагање и, ако треба, вашиот LAC или координаторот за поддршка ќе ве поврзе со други служби.

Јавете се на вашиот ECEI координатор, LAC или координатор за поддршка ако имате прашања, ако вашите околности се променат или ако има нешто друго за што сакате да разговарате.

Некој од нив ќе ви се јави кога ќе дојде времето за преразгледување на вашиот план. Пополнете ја оваа книшка и донесете ја на состанокот за преразгледување на вашиот план.

За повеќе информации за оваа книшка ве молиме стапете во контакт со:

www.ndis.gov.au

Националната агенција за осигурување при попреченост
(National Disability Insurance Agency)

☎ Телефон 1800 800 110

📘 Најдете нè на Facebook/NDISAus

🐦 Следете нè на Twitter @NDIS

За луѓе на кои им треба помош со англискиот јазик

🗣️ TIS: 131 450

За луѓе со оштетен слух или говор

📞 TTY: 1800 555 677

🗣️ Speak and Listen: 1800 555 727

💻 Пренос преку интернет: National Relay Service www.relayservice.gov.au